

'Beloon boeren die in toekomst investeren'

De voorstellen voor het Europese landbouwbeleid vanaf 2014 zijn een goed begin, maar het had best nog een onse meer gemogen. Dat zegt Hans Brand, coördinerend beleidsmedewerker bij het cluster GLB, Directie Europees landbouwbeleid en voedselzekerheid, ministerie EL&I.

Hans Brand: 'Het markt- en prijsbeleid zou veel meer een vangnet moeten worden dat ondernemers ondersteunt in tijden van crisis.'

De grootste verandering zit in de eerste pijler van het GLB, waar het markt- en prijsbeleid en de directe betalingen aan boeren onder vallen. Tevreden over de weg die daar wordt ingeslagen?

'De richting is goed, maar er zouden wat ons betreft meer stappen gezet kunnen worden. In het markt- en prijsbeleid bijvoorbeeld door het verder afbouwen van productiebeperkende maatregelen zoals melkquota en het afschaffen van de exportrestituties. Dat maakt het markt- en prijsbeleid veel meer een publiek vangnet dat ondernemers kan ondersteunen in tijden van crisis; bij uitbraken van dierziekten, bij nieuwe fytosanitaire risico's, of bij grote prijsschommelingen op de wereldmarkt. Want ondernemers moeten zich wat Nederland betreft zoveel mogelijk concentreren op de markt en daar hun inkomen verwerven. Verder wil het kabinet op termijn van inkomenssteun voor alle boeren naar betalingen die de landbouw concurrentiekrachtiger en duurzamer maakt,

en boeren beloont voor prestaties op het gebied van natuur, milieu en landschap of andere maatschappelijke wensen. Met de huidige voorstellen zet de Europese Commissie nu een eerste stap in deze richting.'

Wordt onze landbouw groener van de voorgestelde vergroeningsmaatregelen?

'Dat is maar de vraag. In Nederland zijn twee van de drie maatregelen, gewasdiversificatie op bouwland en instandhouding grasland, al gangbare boerenpraktijk. Over de derde maatregel, dat iedere boer een klein percentage van zijn grond ecologisch beheert, zijn we positiever. Maar om echt wat op te leveren voor klimaat, diversiteit en dierenwelzijn, hebben wij meer maatregelen nodig. Interessant om na te gaan is bijvoorbeeld of private certificeringen, die vaak bovenwettelijke eisen bevatten, net als gecertificeerde biologische bedrijven makkelijker een vergroeningsbetaling kunnen krijgen. Ook is te beredeneren dat

wie al aan agrarisch natuurbeheer doet, al groener produceert. Voor hen zou bijvoorbeeld een bewijs van deelname voldoende moeten kunnen zijn voor een vergroeningsbetaling. Zo komt het geld terecht bij ondernemers die in hun eigen en in onze toekomst investeren, en stimuleer je anderen dit ook te doen. In de tweede pijler van het GLB, het plattelandsbeleid, willen we graag nog meer ruimte voor ondersteuning van investeringen en innovaties die de Nederlandse landbouw duurzamer en concurrentiekrachtiger maken. Ondernemers staan immers voor grote uitdagingen als een steeds opener Europese markt en aanpassingen aan de gevolgen van klimaatverandering.'

Gesnoeid wordt er niet in het GLB-budget, het blijft een derde van de EU-begroting.

'Door de uitdagingen op het gebied van landbouw, de kwaliteit en vitaliteit in het landelijk gebied en de wereldwijde voedselzekerheid, is het goed dat er voldoende geld beschikbaar blijft voor landbouwbeleid. Europa moet niet minder gaan produceren; wel met minder inputs en meer zorg voor de kwaliteit van de omgeving. En naarmate de sector dat beter kan laten zien, zal ook het draagvlak voor het landbouwbeleid toenemen.'

Wordt de uitvoering eenvoudiger, zoals de bedoeling was?

'Zoals het nu voorligt niet. Vorig jaar hebben we samen met Denemarken in de Landbouwradaad enkele basisprincipes neergelegd om het GLB eenvoudiger en transparanter te maken, die werden onderschreven door 26 lidstaten. Maar het is nog nauwelijks doorgedrongen in de voorstellen. Veel lidstaten delen de zorg dat het niet eenvoudiger maar ingewikkelder lijkt te worden. We gaan dus opnieuw ons best doen voor vereenvoudiging.'

Zijn Wageningse onderzoekers nog een steun in het proces?

'Onderzoekers van onder meer LEI en Alterra doen veel studies voor ons en dat zal, naarmate de onderhandelingen vorderen en de gevolgen helder in beeld gebracht moet worden, alleen maar meer worden. We hebben in de afgelopen periode veel geïnvesteerd in onze relatie met het onderzoek en de onderzoekers zijn nog sneller en deskundiger geworden. De kwaliteit van hun en daarmee ook ons werk is er alleen maar op vooruit gegaan.'